Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Maritxu Barrutia Totorikaguena
Maritxu Jose Andres

Markina-Xemein, Bizkaia (1920)

Aurkibidea

Biografia

Markinan jaio zen, kalean. Aita Elgoibarkoa zuen eta ama Ziortzako Agarre baserrikoa. Lau neba-arrebatatik gazteena zen eta neska bakarra, horregatik gurasoek begiko eduki ei zuten. Neba bi pilotariak zituen, Kuban ibilitakoak. Hala ere, Gerra Zibilak Afrikan harrapatu zuen nebarik gazteena eta gorriak ikusi behar izan zituen. Urte gogorrak izan ziren familiarentzat, baina ez ei zuten inoiz goserik izan, aitak harategia zeukan-eta. Harategiko kontuez eta neben ibilerez hitz egin genuen berarekin egon ginenean, besteak beste.

Zintak

MAR-059

- **Proiektua**: Markina-Xemeingo ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxazarra, Ainhoa
- **Data**: 2013-09-27
- **Iraupena**: 65 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Goiria Mendiolea, Nerea

MAR-077

- **Proiektua**: Ahaztuen Oroimena
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Bereziartua, Aitor - Ibarzabal, Patxi - Unamuno, Alberto
- **Data**: 2012-01-01
- **Iraupena**: 103 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Aitaren jaiotetxea estraperlo etxea

- **Erref**: MAR-059/002
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:03:10. **Bukatu**: 00:04:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Bere aitaren jaiotetxea Elgoibarko baserri bat da, baina baserrian bertan dago Mendaro, Markina eta Elgoibar banatzen dituen mugarria. Hori dela-eta, garai batean estraperlo asko izaten zen, kalean eros ezin zitezkeen hainbat gauza saltzen zituzten bertan.

2. Mojekin euskara debekatuta

- **Erref**: MAR-059/004
- **Iraupena**: 0:00:54. **Hasi**: 00:05:33. **Bukatu**: 00:06:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Markinako Mesedetako mojen ikastetxean dena zen erdaraz. Askotan egiten zien agiraka. Mojekin euskara asko galdu zutela dio.

3. Erdaraz egiten zuten Ondarroako arraindunak

- **Erref**: MAR-059/007
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:07:51. **Bukatu**: 00:09:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Ondarroatik arraina saltzera etortzen ziren hiru arraindun. Buru gainean ekartzen zuten arraina eta haiek dena egiten zuten erdaraz, baina arraina saltzerakoan dena egiten zuten euskaraz.

4. Pilotari asko markinan

- **Erref**: MAR-059/011
- **Iraupena**: 0:00:32. **Hasi**: 00:14:57. **Bukatu**: 00:15:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Markina pilotaria herria da, mutiko asko aritzen zen pilotan. Bere bi neba pilotariak izan ziren.

5. Jose Andres harategia

- **Erref**: MAR-059/013
- **Iraupena**: 0:02:33. **Hasi**: 00:19:53. **Bukatu**: 00:22:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:
Bere gurasoak harategia jarri zuten. Ama aritzen bertan lanean eta aita baserrietara joaten zen ganadu bila. Hiltegia Euskadiko kutxa dagoen tokian zegoen, beraiek bizi ziren etxearen alboan. Gero, aitak lan hori utzi eta neba bat hasi zen amagaz lanean.

6. Aurrerakunztarik gabeko harategia

- **Erref**: MAR-059/015
- **Iraupena**: 0:02:53. **Hasi**: 00:22:47. **Bukatu**: 00:25:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Bere gurasoen harategian okela pisatzeko izan zuen pisua balantzaduna zen, gerora etorri zen orratzduna. Hozkailurik ez zuten eta okela zelan kontserbatzen zuten: erreka ondoko adar batzuk batzen zituzten euliak ez hurreratzeko okeletara. Okela derrepentean saltzen zen, hil eta segidan. Aitak zatitzen zuen ganadua.

7. Jose Andres harategiko txorizoak

- **Erref**: MAR-059/016
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:25:40. **Bukatu**: 00:27:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Txorizoak amak egiten zituen beraien harategian. Zelan egiten zituen azaltzen du. Ez zituzten oliotan sartzen, sikatu eta segidan saltzen zituzten. Jose Andres harategiko txorizoak amari eskutik kentzen zizkietela dio. Bruselara eta Chicagora ere bidaltzen zituzten.

8. Odolosteak

- **Erref**: MAR-059/017
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:27:48. **Bukatu**: 00:28:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:
Odolosteak edozeinek egiten zituen Markinan. Txerriaren okela ondo txikitu ostean zein den odolosteak egiteko prozesua azaltzen du.

9. Okela edo txerrikia adar eta orriz bildu

- **Erref**: MAR-059/020
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:30:42. **Bukatu**: 00:32:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Pernil eder asko izaten zituzten gurasoek harategian. Erreka ondoko arbola bateko adarren eta orrien artean kontserbatzen zuten ondo. Horrela eskegitzen zuten behikia zein txerrikia euliak ez hurretatzeko.

10. Untxia eta oilaskoa

- **Erref**: MAR-059/024
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:34:46. **Bukatu**: 00:36:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Untxiak etxean zituzten, baina ez zituzten saltzen. Untxiak oso erraz hiltzen dira. Oilaskoa kortan harrapatu, lumatu eta ondo prestatu behar zen. Oilaskoa kategoriko jakia zen, edozeinek ez zuen jaten.

11. Herriko harakinen arteko pikea

- **Erref**: MAR-059/025
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:36:32. **Bukatu**: 00:37:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Herrian bazeuden beste pare bat harategi. Zeinek txahal hobeagoa erosi izaten zuten pikea.

12. Arropak eta oinetakoak

- **Erref**: MAR-059/028
- **Iraupena**: 0:02:46. **Hasi**: 00:38:56. **Bukatu**: 00:41:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Beraien alboan bizi zen andre batek josten zizkieten arropak. Prakak janztea pentsaezina zen. Oinetakoak abarketak izaten ziren, onenak domeketarako gordetzen zituzten. Zapatak euria egiten zuenean-edo, janzten zituzten; baina

orduan ere, zapatak hondatzeko beldurrez, etxean geratzea hobea zen. Guardasolak beraien kalean zegoen tela-denda batean erosten zituzten.

13. Ijitoak Iderran

- **Erref**: MAR-059/030
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 00:43:55. **Bukatu**: 00:46:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
Iderra baserrian Bilbo aldetik etorritako jendea egoten zen. Bere izekoren etxera joateko handik pasatu behar izan zen eta beldurra izaten zuen, ijitoek zer edo zer egingo ziotelakoan. Behin gizonezko bi ikusi zituen leihotik solora salto egiten eta eskapatzen, lapurretan zebiltzan.

14. Arretxinagako San Migelen abestia

- **Erref**: MAR-059/035
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:55:29. **Bukatu**: 00:56:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Arretxinagako San Migelen abestia berak asmatutakoa da. Hasiera kantatzen du.

15. "Pozik nik abestuko det" abestia

- **Erref**: MAR-059/037
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:56:48. **Bukatu**: 00:57:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Berak asmatutako "Pozik nik abestuko det, poliki-poliki..." abestia kantatzen du.

16. "Egin lo" abestia

- **Erref**: MAR-059/039
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 00:58:42. **Bukatu**: 00:59:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
"Egin lo" abestia kantatzen du.

17. "San Juanetako portaletaña" abestia

- **Erref**: MAR-059/043
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 01:01:00. **Bukatu**: 01:01:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:
"San Juanetako portaletaña" abestia kantzatzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-18

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com